

„Na stejné zemi, co my“

Žlutá – 2. třída – U Jeslí

TÉMA "Na stejné zemi, co my." - stromy svobody 1918 - 2018

Dílčí vzdělávací cíl (očekávané výstupy):

1. Osvojování si praktických dovedností - pracovní činnosti při úpravě prostředí
2. Posilování přirozených poznávacích citů - manipulace s předměty
3. Rozšiřování povědomí dítěte o vlivu člověka na životní prostředí

Ranní hry a volné činnosti:

Kreslení, omalovánky - lípa srdčitá
Spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
Námětové hry a činnosti
Prohlížení obrázků a knih

Pohybové aktivity:

Lokomoční a nelokom. pohyb .čin. - cvičení v držení za ruce - držíme při sobě (kolem kmenu stromu)
Zdravotně zaměřené čin. (vyrovňovací, protahovací, uvolňovací, dechová a relaxační cvič.)
- stromy ve větru, foukání do listů
Pravidelné procvičování motoriky rukou při cvičení s drobnými předměty, např s listy
Hravé cvičení např. s větvičkou (podávání, houpání, pohazování, čarování,...)

Pohybové hry:

Na stromy
Na poletující listí
Cvičení dle hudby písně "Na stejné zemi, co my"

Náměty k řízeným

činnostem:

Básně: viz. příloha č. 4
Písně: Na stejné zemi, co my - viz. CD
Četba: viz. příloha č. 3

Ostatní: Podrobně viz. příloha č. 1 a č. 2

1. Strom svobody a proč právě lípa?
2. Rozhovory o městě a zemi, kde bydlíme - kde najdeme lípy - všimnout si věcí kolem sebe.
3. Jak lípu poznáme.
4. Co potřebuje strom k životu?
5. Jaké má strom části?
6. Pozorovat, postřehovat, všimnout si od jara do zimy - průběh života stromu dle ročních období.
- fotografie v průběhu roku po měsíci.

7. Smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání.
8. Frotáž kůry stromu, měření obvodu kmene.
9. Práce s listem.
10. Práce s květem.
11. Ve které části stromu mohou bydlet živočichové?
12. Odvozené názvy, přirovnání

Soutěž pro rodiče a děti k tématu, pozvánka na výlet, další info na nástěnkách MŠ

Pobyt venku:

Ekologie – jak se chovat v přírodě – na vycházkách

Pozorování na vycházce

Sebeobslužné a manipulační činnosti - sběr listů

Příloha

č.1

1. Strom svobody a proč právě lípa?

V jaké žijeme zemi, co je národ, svoboda, jaké jsou národní barvy a symboly?

Strom je ztělesněním života, moudrosti, trvalosti, plodnosti a plynulosti bytí - znovuzrození, neustálá obnova života.

Strom je sídlem duše, ve stromech sídlí bytosti s nadpřirozenou mocí. Stromy jsou svou stavbou podobné člověku - viz. Jaké má strom části
Lípa srdčitá je naším národním stromem a symbolickým stromem Slovanů. Byla prvním stromem, který se vysazoval u lidských obydlí, protože lípa chránila, léčila, byla krásná a všestranně užitečná.

Stromy chránily obydlí před větrem a bleskem, svými kořeny odčerpávaly vodu z jeho okolí, zpevňovaly hráze, vymezovaly hranice. Pod větvemi stromů lidé hledali úkryt před žářem slunce či deštěm, v jejich stínu odpočívali nebo se scházeli na besedy, pod korunami stromů se konaly svatby i křtiny.

Podle pověsti osídlovali lípy spravedliví a dobří duchové. Lidé je pak vyhledávali, aby se pod nimi schovali před bouřkou, v domnění, že do nich díky dobrým duchům neuhodí blesk.

Lípa má kvalitní měkké a lehké dřevo, vyrábí se z něj nástroje i nábytek, používají ji řezbáři.

Dožívá se stáří až 300 let, ale jsou i starší, třeba 1000 let staré.

Lípa se stala oficiálním národním symbolem až v červnu, roku 1848, kdy byla na Všeslovanském sjezdu v Praze zástupci slovanských národů ustanovena národním symbolem. Lípu jako národní strom měl navrhnout Fr. Lad. Čelakovský.

2. Rozhovory o městě a zemi, kde bydlíme - kde najdeme lípy - všimnout si věcí kolem sebe.
 - lípa roste na celém území české republiky do nadm. výšky 900 m. n. m.
 - plody jsou kulovité oříšky
 - najdi ve st. symbolech, v erbech měst, vlajkách a pečetích lipové ratolesti

3. Jak lípu poznáme - tvar (obrys) stromu
 - má statný kmen s podélně zvrásněnou kůrou a košatou korunu
 - listy mají tvar srdce
 - otisk prstů, dlaně a části předloktí jako kmen a koruna stromu + tisk listů
4. Co potřebuje strom k životu?
 - světlo a teplo ze slunce, vodu, půdu, vzduch
5. Jaké má strom části?
 - kořeny v zemi
 - válcovitý kmen nad zemí
 - vejcovitá hustá koruna - větve, listy, květy, plody

Stromy jsou svou stavbou podobní člověku - nohy-kořeny, tělo-kmen, kůže-kůra, rozpažené ruce-větve, krev-míza, hlava-koruna, vlasy-listí.

Příloha č.

2

6. Pozorovat, postřehovat, všimnout si od jara do zimy - průběh života stromu dle ročních období - fotografie v průběhu roku po měsíci.
 - patří mezi listnaté opadavé stromy
 - mají vysoko klenutou, upravenou korunu
 - většinou se jedná o velmi staré, urostlé stromy, vysoké až 30 metrů
 - pozorovat od jara do zimy, FOTOGRAFIE PO MĚSÍCÍCH - průběh života stromu dle ročních období. - lípa kvete od června do července a při květu sladce voní
 - na jaře se objeví vejcovité, černohnědé pupeny. V červnu nebo v červenci můžeme vidět lípy kvést. Celé latovité květenství žlutavě bílých květů s výraznými tyčinkami je srostlé s podpurným listem. Lípa je významnou medonosnou rostlinou. Včely to dobře vědí a tak jsou lípy v době květu jimi doslova obaleny. Nepříliš známým plodem lípy je oříšek.
7. Smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání.
 - lípa se stala pro svou vůni, půvabnou korunu i vlídný stín symbolem ochrany, pomoci a lásky - lidé věřili, že dokáže odehnat zlé duchy a svou energií zbaví člověka chmurných myšlenek, na lípy zavěšovali obrázky Panny Marie (maminky Ježíška).
 - zrak - jak co vypadá, sluch - šum listů, bzukot včel, hmat - kůra, žebrovní listů, čich - vůně květů, chuť - med a čaj z lipového květu
8. Frotáž kůry stromu, měření obvodu kmene - kolik dětí obejmeme jeden kmen?
9. Nakreslit, vystříhnout, otisknout, nalepit list stromu, kresba dle sl. popisu - viz. příloha č. 3 + další výtvarné a pracovní techniky a nápady

10. Práce s květem - tvar, na co ho můžeme použít
- květ se sbírá před plným rozkvětem, aby mezi květy nebyly plody
 - natrhané květy se používají pro přípravu čaje
 - čaj se používá při kašli a nachlazení, pomáhá uvolňovat hleny, používá se při problémech s ledvinami a moč. měčgýřem a také reguluje činnost trávicího ústrojí
 - působí proti křečím, zvyšuje pocení, má uklidňující účinky, snižuje krevní tlak a zvláčňuje pokožku
11. Ve které části stromu mohou bydlet živočichové
- lípa je medonosná dřevina, která poskytuje velké množství kvalitního světlého medu - včely
 - dutina v kmeni, nebo větve - veverka
 - na listech - housenka, hmyz
 - na kmeni - brouk
 - na kmeni, větvích i listech - pavouk
12. Odvozené názvy Lipno-přehrada, obce a města Lipany, Česká Lípa, Lipnice, Lipsko, Lipová, Lipník nad Bečvou, Kamenice nad Lipou, ...
- Přirovnání spí jako dřevo - tvrdě spí, je dřevěný - neumí se pohybovat, stojí jako pařez - stojí pevně, ani se nehne
- Příloha č. 3
- V pohádkách poskytuje útočiště nevinně pronásledovaným, slouží jako úkryt cenných předmětů - pokladů, má zázračné účinky, pevným lipovým lýkem se spoutal vodník, aby netopil lidi

O staré lípě

Byla jedna stará lípa. Stála sama uprostřed vesnice, rozlehlé kořeny držely mohutný kmen, který nesl košatou korunu plnou zelených listových srdíček. I když stála sama, smutno jí nebylo. Lidé z vesnice si pod ní postavili lavičky. Bylo jaro, listí bylo zelené, lidé se tu rádi scházeli aby si vyprávěli nebo se jen schovali před sluncem a poslouchali šum listí ve větru. Když přišel prudký déšť, schovala lípa všechny před dešťovými kapkami a dokonce i před bouřkou, protože dobří skřítkci nedovolili, aby do ní uhodil blesk. Ve větvích stromu se usídlili ptáčci a zpívali krásné písničky.

Přišlo léto, lípa se medově rozvoněla a přilákala včelky, které z jejích květů vyrobily sladoučký med. Její srdíčkové listy udělali tolik stínu, že všichni z vesnice sedávali kolem jejího kmene a užívali si her a pohádek, které si tu hráli a vyprávěli. Pavoučci tkali své sítě ve větvích a babičky sbírali voňavé květy, aby z nich mohly v zimě uvařit dětem čaj.

Když přišel podzim, vítr foukl do větví a barevná srdíčka listů se z královské koruny lípy snášela dolů k zemi. Děti je sbíraly a vyhazovaly znovu do výšky, smály se, když na ně přšelo zpět dolů. Dospělí chystali oslavu. Lípě bylo 100 let, stejně jako dědečkovi malého Vašíka, který ji zasadil, když se narodila naše země. Tenkrát se té zemi říkalo Československo a všichni lidé byli šťastni. Začali sázet lípy, protože věřili v její kouzelnou a léčivou moc a tak se stala lípa naším národním stromem.

Listů opadalo, lípa i zvířátka začaly dřímát a přišla zima. Děti vyndaly sáňky i brusle a postavily kolem lípy sněhuláky, kteří ji budou hlídat až do dalšího jara.

O Lipánkovi - krasba podle popisu

Dobrý den, jmenuju se Lipánek a jsem skřítek. Bydlím v královské koruně stromu, kterému se říká Lípa srdčitá a mám spoustu kamarádů. Určitě mě zvládnete nakreslit.

Moje tělo vypadá jako srdíčko, je to lipový list.
Mám štíhlý krk
a kulatou hlavu,
na které si nejdříve všimnete dvou velkých hnědých očí.
Nezapomeňte na červenou usměvaou pusku
a malinký nosík.
Místo vlasů mám na hlavě lipové květy, které jsou moc voňavé a zdravé.
Mám dvě ruce,
na každé 5 prstů.
Moje 2 nohy jsou tenké, ale pevné.

Příloha č.

4

Básně:

Starší děti

Když jsem šel dnes kolem domu,
slyšel jsem hukot ve větvích stromu,
cítil jsem sladkou vůni medu,
to přilétly včelky na koledu.

Z koruny lípy snesl se list,
v tomhle tom srdci učím se číst.
Sázel ji děda, když byl ještě mlád,
dnes je jí 100 let a já ji mám rád.

Je stejně stará jak naše zem
a já jsem šťastný, že tady jsem.
Díky Ti lípo za stín tvého stromoví,
do čaje dáme si zdravý květ lipový.

Mladší děti

Mohutný kmen stromu,
stojí vedle domu.

Hezky stíní, krásně voní,
proto se tu včelky honí.

Naší lípě je 100 let,
vždyť ji sázel už můj děd.

Táta můj ji zaléval
a já z ní teď piju čaj.